

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Живко Ангелов Велчев,

член на научно жури за защита на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен “доктор”

Съставът на научното жури, на което съм член е определен със заповед № 661/18.03.2022 г. на ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“, във връзка с провеждането на публична защита на дисертационен труд на тема “Разпознаването като способ на доказване – наказателно-процесуални аспекти”, за присъждане на образователна и научна степен “доктор” по научната специалност „Наказателен процес“, професионално направление 3.6. “Право”, област на висше образование 3. “Социални, стопански и правни науки” на Иван Любенов Аврамов, докторант задочна форма на обучение в катедра „Публичноправни науки” при Правно-исторически факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“, с научен ръководител – проф. д-р Веселин Вучков.

I. Биографични бележки за докторанта

Иван Любенов Аврамов е придобил образователно-квалификационната степен „магистър“ по специалност “Право” в ЮЗУ „Неофит Рилски“ през 2003 г. От 2017 г. работи като младши следовател в следствен отдел при Специализирана прокуратура.

II. Обем и структура на дисертационния труд

Представените от докторанта документи и материали представляват пълен комплект, необходим за законосъобразното протичане на защитата. Дисертационният труд в съответната форма се придружава от автореферат, автобиография и декларация за оригиналност. Във връзка с темата на дисертацията, докторантът има три научни публикации.

Представеният труд е с обем от 183 страници, които включват съдържание, увод, три глави, заключение, използвана литература и приложение. Библиографският списък включва общо 109 заглавия, от които 79 на български език и 30 на английски език. В текста са включени 9 таблици и 33 фигури. Към дисертационният труд има приложение в обем от 6 страници.

Уводът въвежда в тематиката на разпознаването като способ за доказване в наказателното производство. Изложени са актуалността на темата, основната цел, задачи, обект и предмет. Зададени са научният проблем и научната хипотеза.

Първа глава, озаглавена „Разпознаване. Исторически преглед и същност”, се състои от **три параграфа**.

В параграф 1.1, озаглавен „Кратък исторически преглед на българското наказателно-процесуално законодателство”, е разгледана промяната в българското наказателно-процесуално законодателство, по отношение на процесуални-техническите способности за възпроизвеждане на факти, можещи да послужат като доказателства по наказателни дела. Изясняването на същността на съдебните доказателства и доказателствените средства е направено на база същността, характера на наказателния процес и наказателното правосъдие.

В параграф 1.2, озаглавен „Същност на разпознаването“, се анализира разпознаването като способност да се възприемат физическите характеристики на различни обекти (включително лица и предмети) и да се категоризират техните характеристики в класове (например размер, форма, цвят), за да се приложи семантичен етикет към обекта или идентифициране на лицето.

В параграф 1.3, озаглавен „Разграничение на разпознаването от други действия по разследването“, се изяснява, че разпознаването се различава в голяма степен от останалите способности за доказване в наказателното производство.

Втора глава, озаглавена „Процесуална уредба на разпознаването”, се състои от **пет параграфа**.

В параграф 2.1, озаглавен „Юридически основания за извършване на разпознаване”, се уточнява, че разпознаването като способ за доказване, се използва в различните следствени ситуации и е основно действие на разследването, посочващо извършителя на конкретно деяние.

В параграф 2.2, озаглавен „Подготовка на разпознаването. Разпознаващи лица”, се изяснява, че подготовката на разпознаването се осъществява на база основания за извършването му, по отношение на необходимостта от разпознаване на лице или предмет, имащи връзка с провежданото разследване на престъпление, както и че разпознаването може

да бъде извършено от свидетел, включително пострадал от престъплението или от обвиняем.

В параграф 2.3, озаглавен „Видове разпознаване“, са представени спецификите при разпознаването на живи лица, трупове, предмети, животни, помещения и участъци от местност.

В параграф 2.4, озаглавен „Условия за обективност на разпознаването“, е направен анализ, че оценката на разпознаването изисква отговор на различни въпроси по отношение на това, дали има съответствие между предоставените при първоначалния разпит на свидетеля описания на обекта на разпознаване и действително използваните при разпознаването и други.

В параграф 2.5, озаглавен „Съставяне на протокол от разпознаването“, е изтъкнато, че съставянето на протокола е доказателствено средство за извършване на разпознаването и събраните от него доказателства. Липсата му или неправилното му изготвяне, води до приемане на липса на проведено разпознаване.

Трета глава, озаглавена “Тактика на разпознаването в наказателното производство – възможности за усъвършенстване“, се състои от **два параграфа**.

В параграф 3.1, озаглавен “Анкетно допитване“, са представени резултатите от проведено анкетно допитване сред съдии, прокурори, разследващи органи: следователи и разследващи полицаи, адвокати, юрисконсулти и други, за анализиране мнението им по отношение на процедурата по разпознаване в наказателното производство и възможностите за нейното усъвършенстване.

В параграф 3.2, озаглавен „Възможности за усъвършенстване тактиката по разпознаване в наказателното производство“, са предложени възможности за усъвършенстване тактиката по разпознаване в наказателното производство, които включват осъществяваните дейности от поемните лица, разследващите органи и разпознаващите лица, имащи за цел подобряване процеса на разпознаване и събиране на надеждни доказателства.

В заключението е представено обобщение на тактиката по разпознаване като способ за доказване в наказателното производство. Прави се извод, че разкриването на престъпленията до голяма степен зависи от своевременното провеждане не само на огледа на местопрестъплението, но и

на останалите действия по разследването и предприетите издирвателни мероприятия, като съществено значение имат провеждането на разпит на свидетели, пострадали и заподозрени лица, определящи насоките в които ще бъдат проведени последващите оперативни дейности.

III. Характеристика и оценка на дисертационния труд

1. Работата представлява цялостно и системно изследване на наказателно-процесуалните аспекти на разпознаването като способ на доказване.

2. По своя обем, структура, съдържание, както и с оглед на използваната научна литература и нормативните актове, дълбочината на научния анализ и значимостта на изводите и научните приноси, дисертацията напълно отговаря на критериите и изискванията за монографично изследване.

3. Много добре е обоснована актуалността и значимостта на темата и методически правилно и ясно е изградена структурата на дисертационното изследване, обосновани са аргументи за формирания предмет на изследването.

4. Разработването на представената тема осигурява своеобразно попълване на съществуващата празнота в теоретично и практическо отношение.

5. Авторът е проявил самостоятелност към изследваната проблематика и е аргументирал своите изводи.

6. Научният апарат е детайлен, с пунктуално и прецизно цитиране.

IV. Публикации по темата на дисертационния труд:

1. Научен доклад на тема: „Използване на технически средства за прецизиране на тактиката на разпознаването“ (Use of Technical Means for Making the Tactics of Identification More Precise) от международна конференция The 23rd International Scientific Conference, организирана от Management Academic Society в Румъния, 15-17 юни 2017 г.

2. Статия на тема „Допустимо ли е гримиране при разпознаване на лица“ в бр. 10/2019 г. на списание „Общество и право“.

3. Статия на тема „Специфики при разпознаване на свидетел с тайна самоличност“ в бр. 32/2021 г. в Годишник на АМВР.

Представените научни публикации позволяват да се допълни дисертационния труд, разкриват част от анализа на научните и научно-

приложни приноси, както и на авторските постижения. Отличават се с прецизност, аналитичност и обоснованост на авторовата позиция.

V. Научни приноси в дисертационния труд

Научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд са **многобройни и имат различна тежест и значение**. Най-важните, основните и съществените приноси се заключават в следното:

1. Изготвен е анализ, свързан с разпознаването като способ на доказване в наказателното производство. Представен е кратък исторически преглед и хронология на развитие на българското наказателно-процесуално производство, анализирана е същността на разпознаването и разграничението му от другите действия по разследването.

2. Направено е детайлно анализиране на действащата законова уредба на разпознаването по отношение на юридическите основания за извършване на разпознаване, неговата подготовка и специфика при разпознаването на живи лица, трупове, предмети, животни, помещения и участъци от местности. Установени са условията за обективност на разпознаването и изискванията към съставянето на протокола от разпознаването.

3. Извършено е сравнение на българското законодателство с международното в областта на разпознаването и установяването на пропуски, които могат да бъдат подобрени.

4. Проведено е изследване сред съдии, прокурори, разследващи органи: следователи и разследващи полицаи, адвокати, юрисконсулти и други, за анализиране мнението им по отношение на извършването на разпознаване в наказателното производство и възможностите за неговото усъвършенстване.

5. Направени са предложения за усъвършенстване тактиката по разпознаване като способ за доказване в наказателното производство. Предложенията, включват осъществяваните дейности от поемните лица, разследващите органи и разпознаващите лица, имащи за цел подобряване провеждането на разпознаването и събиране на доказателства чрез него.

6. От проведеното анкетно проучване и теоретично изследване са изведени предложения *de lege ferenda*, с които се поставя основа на бъдеща дискусия сред специалистите по наказателно право и наказателен процес.

VI. Препоръки

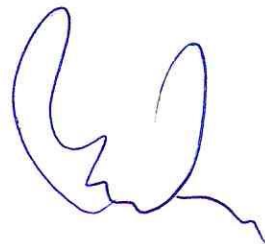
С оглед на цялостната положителна оценка за разработения от докторанта Иван Любенов Аврамов дисертационен труд, бих искал да

отправя препоръка за бъдещо продължаване на изследването на въпроси, касаещи теоретичните знания и практическите умения по отношение на наказателно-процесуалните аспекти на разпознаването като способ на доказване, произтичащи от постоянно променящите се нормативни източници. Докторантът следва да продължи да следи научните издания по проблематиката, като ясно и пунктуално откроява собственото си мнение в бъдещите си публикации.

VII. Заключение

Предвид изпълнението на всички нормативно установени изисквания за разработване и защита на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен “доктор”, съгласно ЗРАСРБ и правилника за неговото прилагане, и с оглед на цялостната оценка върху представения дисертационен труд, **убедено давам положителна оценка на дисертационния труд и гласувам положително “ЗА” присъждане на образователна и научна степен “ДОКТОР” на Иван Любенов Аврамов** по научната специалност „Наказателен процес“, професионално направление 3.6. “Право”, област на висше образование 3. “Социални, стопански и правни науки”.

Изготвил становището:

Доц. д-р Живко Ангелов Велчев

28.04.2022 г.

гр. София